

Corpora Aliena

Corpora aliena wil in het Latijn zeggen "vreemde voorwerpen". Honden en katten zijn soms geneigd om vreemde zaken zoals hout, plastic, speelgoed etc op te eten. In het onderstaande komen een aantal corpora aliena naar voren die we in het lichaam van diverse honden en katten hebben aangetroffen.

We beginnen met houten voorwerpen, vervolgens de "eetbare" voorwerpen en tenslotte de speelvoorwerpen/ niet eetbare voorwerpen.

Houten voorwerpen

Spelen met hout loopt niet altijd goed af!

Het lijkt ongevaarlijk, maar spelen met stokken kan wel degelijk voor grote problemen zorgen. Wanneer een hond op een stok kauwt, kunnen er splinters afbreken en in het tandvlees dringen. Deze splinters kunnen in de bek hevige ontstekingen veroorzaken.

Deze stok (*foto links*) zat tussen de achterste kiezen van de bovenkaak geklemd. De hond was op de stok aan het kauwen toen er een stuk afbrak en klem raakte. In dit geval raakt een hond vaak in paniek en begint met de voorpoten over de bek te wrijven, in een poging om de stok los te krijgen. Dit lukt in de meeste gevallen echter niet, helaas.

Dit stukje hebben we met een tang op de kliniek kunnen verwijderen. De letsels aan de binnenkant van de bek vielen mee. Wel had de hond zichzelf hevige krassen toegebracht tijdens het wrijven met de voorpoten aan de bek, om de stok te verwijderen.

Deze splinter is uit de wang van een hond verwijderd (*foto rechts*).

De wang was hierdoor erg dik en ontstoken geraakt.

Dit kleine stukje hout (*foto links*) heeft bij een hond een groot keelabces veroorzaakt. De hond had erg veel last met slikken, wilde niet eten en had koorts en pijn.

Het lastige van houtsplinters is, dat het lichaam ze soms pas na een hele tijd (weken/maanden) gaat afstoten. Een abces aan de keel kan dus pas een paar maanden na vastraken van het stukje hout optreden. Het is dan ook vaak lastig om te achterhalen wanneer het precies is misgegaan met de hond, dus wanneer hij aan het hout geknaagd heeft. Het doel van het lichaam is om door middel van het abces het vreemde voorwerp naar buiten te werken. Een abces zal daarom na verloop van tijd zó groot zijn en dusdanig veel onder spanning staan, dat het open barst naar buiten toe. De etter die erin zit, zal dan afvloeien, samen met het vreemde voorwerp.

Wanneer we op de kliniek een patiënt hebben die we verdenken van een vreemd voorwerp, is het soms zoeken naar waar het vreemde voorwerp dan zit. Het abces kan erg groot zijn en toch moet er dan nauwkeurig gezocht worden naar het vreemde

voorwerp. Naast kleine splinters kunnen ook grotere delen van de stok afbreken en de weke delen van de kop binnendringen doordat de hond erop kauwt.

Toontje, de terriër op deze foto's heeft een stuk hout van 8 cm lang en 8 mm breed in zijn bovenkaak zitten. Tijdens het kauwen op de stok is dit stuk afgebroken en de hond heeft het als het ware zelf zijn kaak in "gebeten".

Het hele stuk zat in het tandvlees. De top van het stuk hout zat iets onder de oogbol, dus heel diep in de kop, een zeer gevaarlijke situatie! De eigenaars zagen dat de kop van de hond zeer sterk gezwollen raakte, waardoor het oog ging uitpuilen. Ook wilde de hond niet meer eten en kwijlde veel. Bij navragen bleek dat de hond wel eens met stokken speelde. De hond is onder narcose onderzocht, waarbij de stok ontdekt en

verwijderd werd. De wond die achterbleef werd gespoeld met antibiotica en de hond heeft een lange antibioticumkuur mee naar huis gekregen, waarmee hij volledig herstelde. Op de foto linksboven de stok die verwijderd wordt uit de

bovenkaak, u ziet hoe groot dit stuk hout is!

Links: Het gat dat achterblijft na verwijderen van de stok.

Een ander gevaar bij het spelen met stokken is het in de keel schieten van een stok. Wanneer een stok weggegooid wordt en in de grond blijft steken, (dus met een uiteinde omhoog), en hond er vervolgens naartoe rent, bestaat er de kans dat de hond "op de stok loopt" en de stok (of een deel ervan), in de keel of in de omgevende weefsels schiet. Dit kan eveneens optreden als de hond met de stok in de bek loopt en de stok ergens achter of op de grond blijft haken. In zulke gevallen kunnen er wonden in de bek ontstaan, variërend van matig tot zeer erg.

De rechts afgebeelde stok is een stok die in de bek van de hond afgebroken is toen de hond erop liep en hem pakte. Het korte deel, rechts op de foto, is vervolgens in de kaak gedrongen (zoals het stuk hout in het eerste geval) en het lange deel stak nog uit de buitenkant van de bek. Deze hond is direct geopereerd, het stuk hout uit de kaak is verwijderd en na een antibioticumkuur is de hond volledig genezen.

Soms loopt het echter ook anders af:

Deze stok heeft de slokdarm van een hond "losgerukt". De stok op de foto rechts is een stok waar een hond met open bek naartoe is gered, maar die vastzat in de grond. De hond heeft in zijn ren de stok willen pakken, waardoor de stok in de keel terecht is gekomen en de volledige slokdarm

van de hond heeft "losgerukt". De hond is helaas aan deze verwonding overleden. Om zeer verdrietige gevallen als dit te voorkomen, plaatsen we deze informatie op de website. Wees dus voorzichtig met stokken!

Behalve dat stokken problemen veroorzaken in de bek, kunnen ze ook klachten geven van het spijsverteringsstelsel.

Regelmatig komen stukjes hout in maag en darm terecht en geven klachten als: braken, diarree, niet willen eten of drinken, sloomheid. De stukjes hout veroorzaken namelijk irritatie en ontstekingen in de darm. Soms dringen de stukjes zelfs door de darmwand heen, waardoor er darmvocht vrij in de buik komt en de hond een buikvliesontsteking kan krijgen. Dit is zeer gevaarlijk!

Basje, de Jack Russell heeft zijn kans gegrepen tijdens een barbecue en een satéstokje gegeten. Helaas heeft hij in zijn gulzigheid niet alleen het vlees maar ook de satéprikker opgegeten! De satéprikker is vervolgens door de darmwand heen geprikt, waardoor Basje een buikvliesontsteking kreeg.

Basje is geopereerd om de prikker te verwijderen en de buik te spoelen met antibiotica.

Op de foto rechts is te zien dat de satéprikker door de darm heen prikt.

Links: De prikker wordt verwijderd.

Ook hout uit de tuin kan klachten geven. Deze plantenwortels zijn uit de darm van een hond verwijderd. Zij waren de oorzaak van een verstopte darm met braken en diarree.

Eikels zijn giftig, maar toch zijn veel honden geneigd ze te eten. Eigenlijk kunnen alleen varkens goed eikels verdragen.

Eikels zijn etsend/bijtend/prikkelend ten opzichte van het darmslijmvlies, waardoor het kapot gaat en er ontstekingen en zweertjes kunnen ontstaan. De hond krijgt dan last van buikkramp, braken, diarree etc.

Deze eikel werd opgegeten door een Cocker Spaniel en veroorzaakte darmzweren en diarree. Tot overmaat van ramp kwam de eikel vervolgens klem te zitten in de darm. De eikel is daarom operatief verwijderd, waarna de hond herstelde.

Eetbare voorwerpen

Het komt regelmatig voor: een hond heeft van zijn baasje een lekker mergpijpje gekregen. Naarmate de hoeveelheid

merg steeds minder wordt, gaat de hond meer en meer zijn best doen om het pijpje volledig leeg te krijgen. In zo'n geval kan het gebeuren dat het pijpje om de kaak schiet en de hond deze er zelf met geen mogelijkheid meer vanaf krijgt. Het risico bestaat dat de hond zichzelf verwond doordat hij in paniek probeert om met zijn voorpoten het pijpje weg te krijgen. Ook kan de bek verwondingen oplopen. Wees dus alert met mergpijpjes!

Bij deze rottweiler is het mergpijpje onder narcose verwijderd. Het is goed te zien hoe het stevig om de onderkaak geklemd zit en achter de grote hoektanden zit.

Speelvoorwerpen en niet eetbare voorwerpen

Sommige honden en katten zijn geneigd om vanalles op te eten: stokken, plastic, rubber, sokken, handschoenen, garen etc... Op de onderstaande foto's enkele voorbeelden van objecten die we uit de darm verwijderd hebben.

Bij honden is het vaak nieuwsgierigheid, honger of tijdens het spelen dat dit gebeurt. Een hond let vaak niet eens op wat hij eet en als er tijdens het spelen een stukje afbreekt, zal hij het gemakkelijk inslikken.

Katten daarentegen zijn over het algemeen voorzichtiger met wat ze opeten. De voornaamste reden waarom katten corpora aliena opeten is omdat deze ruiken naar iets lekkers. Bijvoorbeeld als de eigenaar in de keuken bezig is geweest, en diens handen ruiken naar iets eetbaars.

Dit was het geval met *Lara de poes*. Zij is gaan knabbelen aan naaigaren op een klosje. Waarschijnlijk rook dit naar de handen van de eigenaresse. Lara heeft het hele klosje opgegeten en werd daar natuurlijk ziek van. Het naaigaren liep van voor tot achter door de darm heen, waardoor de darm als het ware opgestroopt werd.

Deze foto (*links*) toont aan de onderkant de opgestroopte dunne darm. De darm die bovenop de foto in beeld is, toont het normale uitzicht van de darm. Lara's dunne darm was sterk geïrriteerd (rood en gezwollen).

Op deze foto is eveneens duidelijk te zien dat de darm opgestroopt zit rond het naaigaren.

De darm wordt geopend en het naaigaren wordt zichtbaar (*links*).

Omdat het naaigaren door de volledige darm heenloopt, is het nodig om de darm op meerdere plaatsen open te maken.

Op de foto rechts is te zien dat de darm op twee plaatsen geopend is.

Het garen wordt voorzichtig verwijderd, waarbij er zorg voor wordt gedragen dat de draad de buik niet besmet. De darm wordt vervolgens gehecht, waarna de buik gesloten wordt en de poes in de intensive care kon uitslapen.

Lara is na de operatie snel opgeknapt, na een week mocht zij weer naar huis.

Een ander vreemd voorwerp dat we jaarlijks tegenkomen zijn de fameuze kerstslingers. Katten vinden een kerstboom reuze interessant en het gebeurt dat een kat een kerstslinger naar binnen werkt. Het gemene van zo'n kerstslinger is dat deze bestaat uit kleine stukjes metaal en dat er bovendien deeltjes van kunnen afbreken, waardoor het gehele spijsverteringsstelsel aangetast kan worden. Dit is te vergelijken met het naaigaren van Lara de poes. De slinger stroopt de darm op en beschadigt deze en een operatie is noodzakelijk om de slingerstukjes te verwijderen. De darm dient hiervoor op meerdere plaatsen open gemaakt te worden.

Bulletje de Bull terriër werd ziek, na spelen met een kong. Hij kreeg last van buikpijn, overgeven en wilde niet eten. Door het maken van röntgenfoto's werd duidelijk dat de hond delen van de kong opgegeten had, waardoor de darm blokkeerde. De bull terriër werd geopereerd een meerdere delen van de kong zijn uit de darm verwijderd. De onderstaande beelden zijn tijdens de operatie gemaakt.

Allereerst wordt gekeken waar het voorwerp zich bevindt.

Het voorwerp zit hier in de dunne darm, men kan het zien zitten door de darmwand heen. De darm wordt vervolgens open gesneden.

Foto's onder:

Het voorwerp wordt voorzichtig verwijderd.

Bij een dergelijke operatie is het van groot belang om geen darminhoud te "morsen". De inhoud van de darm is immers erg vuil en kan een ontsteking in de buik geven. Daarom wordt de buik goed afgeschermd met steriele kompressen en wordt

het voorwerp langzaam verwijderd. Vervolgens wordt de darm gehecht. Omdat deze bull terriër verschillende stukken kong in zijn darmen had, moest de darm op meerdere plaatsen geopend worden.

De uiteindelijke "oogst".

Bulletje maakt het inmiddels goed!

Al Capone, de bull mastiff, kwam bij ons op de kliniek binnen met klachten van vermageren. Twee weken daarvoor had hij een runderbot aan stukken gebeten en opgegeten. De laatste dagen wilde de hond niet meer eten. Op onderzoek voelden we een harde massa in de buik, ter hoogte van de dikke darm. Op röntgenfoto is te zien dat de verschillende stukken bot de darm verstoppen, waardoor deze ging opzwellen. Door het gewicht van de stukken bot, was de

dikke darm naar beneden in de buik verplaatst. Dit gaf extra spanning aan de darmophangbanden en de bijbehorende bloedvaten en zenuwen, waardoor Al Capone buikpijn had.

Al Capone is onder narcose gebracht en geopereerd. De dikke darm bleek ongeveer 5x zo dik te zijn als normaal en de darmwand was op de plaats van het bot dusdanig aangetast, dat deze niet meer levensvatbaar leek. Op de foto's rechts is te zien dat de darm vanaf een bepaalde plek sterk opgezet is.

Links: Nog meer opgezette darm van Al Capone.

Besloten werd om een deel van de darm te verwijderen. Dit is een uiterst secure operatie, omdat de uiteinden van de darm weer heel netjes aan elkaar gezet moeten worden. Er mag immers geen materiaal uit de darm lekken naar de buik toe, want dit zou buikvliesontsteking geven.

Het eindresultaat is te zien op de foto linksonder. Al Capone is nog anderhalve week opgenomen gebleven op de kliniek om te herstellen. Inmiddels gaat het heel goed met hem.

Wees met name voorzichtig met pups!

Zij eten gemakkelijk iets op!

Jelle, een Golden Retriever van twee maanden (foto rechts), had per ongeluk een punaise opgegeten. Na behandeling met paraffine heeft Jelle deze na een dag uitgepoept, zonder er verder nadelen van de ondervinden.

Bull terriër Dano van 4 jaar (links) had kans gezien om van cement te eten. Dit cement is in de darm verder uitgehard en zorgde voor een flinke verstopping en heel wat irritatie. Op de röntgenfoto is te zien dat de darm verwijd is en vol zit met een dense massa, het cement. Dano is onder narcose gebracht en de darm is met een sonde gespoeld. Dit zorgde ervoor dat het cement vergruisde/uiteen viel, waardoor het via de natuurlijke weg naar buiten kon. Dano was na enkele dagen weer de oude.

De 13-jarige Rhodesian Ridgeback Dingo (rechts) heeft iets soortgelijks meegemaakt.

Zij heeft echter niet aan cement, maar aan hooi en zand gegeten. In haar geval raakte de darm verstopt omdat het zand indroogde en dus hard werd. Dingo voelde zich erg ziek, kon haast niet meer op de poten staan, wilde niet eten en had buikpijn. Ook zij is onder narcose gespoeld, waardoor het zand uiteindelijk los kwam en de darm zich leegde.

Nog een vergelijkbaar geval, maar dan bij een jongere hond, is dat van de 3-jarige Jones, kruising Bordeaux Dog/Rotweiler. Jones had in de paardenstal hooi en zand gegeten en ook zijn darm zat verstopt. Jones begon te braken, zag bleek en had hoge koorts. Onder narcose is de darm gespoeld, en Jones was na een paar dagen opgeknapt.

Het is reeds enkele malen voorgekomen dat een hond of kat een geldstuk opeet. Dit geldstuk ruikt namelijk naar de handen van mensen, en dus ook naar vanalles dat deze mensen hebben

vastgehad (denk aan iets dat ruikt naar voedsel). Zo is er de kat die, terwijl de kinderen kwartjes aan het tellen waren om een ijsje te gaan eten, plots een kwartje van tafel graaide en het opat! In dit geval kwam het kwartje klem te zitten en de kat is geopereerd om het te verwijderen.

Honden houden soms ook van een feestje!

Meerdere malen per jaar ontvangt de kliniek honden die een ballon hebben opgegeten. Meestal passeert zo'n ballon na verloop van tijd zonder problemen door het spijsverteringsstelsel, maar het gevaar bestaat dat de ballon een blokkade vormt in de darm. De ballon sluit de darmopening dan af, waardoor er geen voedsel meer kan passeren. In zo'n geval moet de ballon operatief verwijderd worden, en dat is helaas geen feestje...

Sommige honden zien kans om hun (leren) riem op te eten. Meestal eten ze de riem op in stukjes, maar soms slikken ze de riem in zijn geheel door! In zo'n geval kan de darm om de riem heen gestroopt worden (zie het verhaal van het naaigaren en de kerstslinger bij de kat). Wees dus voorzichtig met leren riemen, laat de hond niet alleen als hij deze om/aan heeft!